

N a g y T . K a t a l i n

Hírnév a fémnek

/ Válogatás a K-Arts Művészeti Gyűjteményből

A kecskeméti acélszobrászati alkotótelep több mint másfél évtizedes múlttal dicsekedhet. Megszületését a KÉSZ Holdingnak köszönhetette, a szegedi tulajdonosnak, Varga Mihálynak köszönhetően a 25 000 m² alapterületű acélszerkezet-gyártó központ egyik csarnokát minden évben két hétre képzőművészek foglalhatják el. Nem túlzás azt mondani, hogy számukra ez maga a Kánaán, olyan szobrokat álmodhatnak és valósíthatnak meg, melyeket nem tudnának létrehozni műtermi körülmények között.

Az ötlet, hogy egy gyárba beengedjék a művészetet nem új keletű. Magyarországon a székesfehérvári KÖFÉM nagy reményekkel indított útjára 1967-ben, egy művésztelepet, de sajnos már a második évben megakadt a történet. 1974-ben megalakult

a Dunaújvárosi Acélszobrász Alkotótelep, mely a rendszerváltásig jól működött, majd a Duna-ferr-Art Dunaújváros Alapítvány próbálta életben tartani, és az addig létrejött értékes szoborparkot gondozni. 2000-ben azonban a folyamat megszakadt, és csak 17 évvel később jött az újraélesztés, mely úgy tűnt, hogy sikerrel fog járni. A pandémia azonban, remélhetőleg csak átmenetileg, megakadályozta az 2020-as és a 2021-es alkotótelepek megrendezését.

Ezekből az adatokból is jól látszik, milyen nehéz fenntartani, működtetni egy művésztelepet, mely komoly célokat tűz ki maga elé.

Kecskeméten, 2004-ben rendezték meg az első alkotótábort, melynek alapítói Majoros Gyula képzőművész és Árvai István kommunikációs vezető

Gerle Margit / Csavart forma I-II. / Corten acéllemez, 2010

voltak. Az alkotótábort azóta is minden évben, nyaranta megrendezték, s mára egy komoly gyűjteményt mondhat magáénak a gyár. Árvai István kitartó munkájának köszönhetően, a járvány okozta nehézségek ellenére is a munka folytatódott.

A komáromi válogatásban a 18 esztendőös gyűjteményből, 37 művésztől 50 művet állítottak ki. A gyűjteményben jelenleg félezer műalkotás található, melyet az alapítvány rendszeresen bemutat különböző szabadtéri és beltéri kiállítóhelyeken, Magyarországon és külföldön egyaránt.

Az acélszobrászati alkotótelep résztvevőinek nagy része szobrász, de már megszokhattuk, hogy a művészek szeretnek több műfajban dolgozni. Bár az

ritkábban történik meg, hogy egy szobrász elkezd festeni, annál gyakrabban lépnek ki a festők a térbe és készítenek szobrokat. Sokszor éppen ez a más területről érkezés, ez a másfajta gondolkozás eredményez szokatlan megoldásokat. A mostani kiállításon is akad erre példa; a lírai absztrakt gesztusfestőként ismert Kopasz Tamás huzalokból, drótokból konstruált térbeli kompozíciókat, mintha festői gesztusait tette volna át 3D-be. Szoros a kapcsolat Szurcsik József festészete és szobrászata között is. Jellegzetes magán-mitologikus motívumát, a férfiprofilit ültette át vasba, mégpedig úgy, hogy a hegesztés által keletkezett nyomokból építette fel arcainak mimikáját, sajátos faktúráját. Végzettségét tekintve

Ecsedi Zsolt / Ülő figura / hegesztett rozsdamentes acéllemez, 2018

Korompai Péter / 1-2 KP / acéllemez, 2020, Pokorny Attila / Táj-Ék / hegesztett, domborított vaslemez, 2020
Gerber Pál / Kész mű / kalapácsok, acéllemez, 2015

Gerber Pál is festőművész, aki gyakran használja ki a nyelvi kétértelműségeket, aki mindig meglepi nézőit filozofikus humorával. A kecskeméti alkotás címe KÉSZ MŰ, mely egy pedánsan összeállított szerszámpad, haszontalan, abszurd funkcióval felruházva, melyet célszerűen célszerűtlen eszköznek nevezhetnénk. A KÉSZ MŰ, egyrészt egy elkészült mű, másrészt a szóösszetétel utal a készülés helyszínére, hiszen a művésztelep gazdája a KÉSZ Holding. A KÉSZ egy mozaikszó, mely az Építő és Szerelő Zrt. névre utal. A szintén eredetileg festő, de több művészeti ágban dolgozó Cseke Szilárd is saját festészetéből merített, nevezetesen erdő-sorozatából inspirálódott. A vaslemezről kimetszett erdőszelvény meditatív alkotás, a lombok között beszűrődő fénynek állít csapdát, és idézi fel a nézőben az erdőélmény emlékeit.

A természet melankóliája fogalmazódik meg a szobrász Pokorny Attila egymásba kapaszkodó két falevelében is, mely az enyészet, az elmúlás gondolatköréhez is kapcsolódik. A kiállítás egy másik darabján szintén egy falevél az ábrázolás tárgya. Pokornyhoz hasonlóan, Majoros Áron Zsolt is ad absurdum felnagyítja az eredetileg alig tenyérnyi méretű levélkét, melyben az egyik legősibb fa, a ginko biloba falevelét mintázta meg. A páfrányfenyő levelének szárból szökő, legyezőszerűen szétterülő, rendhagyó ereze van, nincs hozzá hasonló fa

a Földön, élő kövületnek is szokták nevezni, mellette az ember egy nemrég érkezett jövevény a bolygón. Mindkét szobor egyben levélemlékmű, mely a természet törekénységére és sérülékenységére is figyelmezteti a nézőt. Plank Antal is a természetből kölcsönzi formáit, melyek leginkább rovarokra, szárnyakra emlékeztetnek, de a szobrász dekonstruálja, majd újraépíti a talált formákat, új alakzatokat teremtve. Úgy hatnak ezek az absztrakt vagy félabstrakt formajátékok, mint a jövőből érkező futurisztikus üzenetek. A futurisztikus jelző Robotto Szabó Ottó alkotásaira is illik, kinetikus vagy statikus robotlényei mintha a jövő képét vetítenék elénk. Akárcsak Gerber munkája, Robotto is a recycling/upcycling szellemében dolgozik, ami nem meglepő. hiszen ennek az újrahasznosító törekvésnek egyre több híve van a művészet számos területén. Eperjesi Ágnes, akinek művészete szorosan kapcsolódik a fotóhoz, a fotózáshoz, bravúros rafináltsággal ültette át a fázisfotó gyakorlatát, illetve látványát a plasztikába; guruló vödörje a kimetszett részleteivel, majd azok montázsolásával érzékelteti a tárgy mozgását.

A szobrászat kiaknázhatatlan témája, a testábrázolás a fiatalabb generáció egyes tagjainál kiemelt jelentőséget kapott az elmúlt évtizedben, kapcsolódva a nemzetközi trendekhez is. Majoros Áron vagy Rabóczky Judit egy-egy figurája arányos, szép tettet állít elénk, a megformálás és az anyaghasználat

Drabik István / Mythos / rozsdamentes acél, vörösréz, 2017

által, de alakjaik személyiség nélküli emberek, sokszor olybá tűnhetnek, mintha humanoidok lennének, de nem hús-vér, érző lények. Ez az elidegenített testfelfogás, a plasztika technikai felépítése teszi figuráikat bábúszerű teremtményekké, és ismét a jövőbelátás szándékát véljük felfedezni. Az elvont formák, a plasztikai történések, a térformálás lehetőségeinek megfogalmazói a XX. század második felének progresszív tendenciáihoz köthetőek, ide sorolható Becskei Andor, Gergely Réka és Pintér Balázs munkái. Az új anyagok, az új technikai lehetőségek egy rendkívül inspiráló környezetet jelentenek a művészek számára. A hegesztés, a patinázás, a különböző anyagok társítása sokszor vezet meglepő megoldásokhoz és művészi invenciókhoz. Ha csak a hegesztéseket

hasonlítjuk össze, szembeötlő, milyen sokféle nyomhagyásra ad lehetőséget ez az eszköz. Milyen más látványt eredményez, más-más hatást kelt, elég ha csak Szurcsik József, Mata Attila vagy Pintér Balázs munkáit vizsgáljuk meg ebből a szemszögből. Az amerikai minimalista szobrászat egyik nagy alakja, Richard Serra azt tartotta a hegesztésről, hogy az a rajzolás egyik fajtája, közvetlen formaképzés, hasonló, mint amikor a ceruzával rajzolunk.

A gyűjtemény és ez a gazdag válogatás jól szemlélteti azt a sokféleséget, mely jelen van a mai szobrászatunkban. Rendkívül fontos e művésztelep léte és működése a művészeti szcénán, hiszen egyre kevesebb lehetősége van a alkotóknak, különösen a szobrászoknak, hogy munkájukhoz támogatást kapjanak.

Limes Galéria, Komárno, 2021. szeptember 16–október 15-ig.

Fotó: Árvai István